

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Obrony Narodowej (38.),
Komisji Rodziny
i Polityki Społecznej (81.),
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (120.)
oraz Komisji Ustawodawczej (200.)
w dniu 18 września 2013 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (druk senacki nr 400).

(Początek posiedzenia o godzinie 16 minut 35)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Mieczysław Augustyn)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

W imieniu przewodniczących Komisji Ustawodawczej, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Obrony Narodowej rozpoczynam wspólne posiedzenie czterech komisji, to znaczy komisji wymienionych, a także Komisji Rodziny i Polityki Społecznej.

Przedmiotem naszego posiedzenia jest projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, ABW, AW, SKW, SWW, CBA, Straży Granicznej, BOR, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniona jest pani senator Helena Hatka. W uzgodnieniu z nią będę za chwilę prosił, ażeby legislatorzy omówili treść ustawy.

Nim to jednak uczynię, chciałbym bardzo serdecznie powitać gości przybyłych na nasze posiedzenie oraz państwa senatorów. Widziałem tutaj przez chwilę pana ministra Dudę. Czy jest obecny?

(Głos z sali: Wyszedł.)

Wyszedł. W każdym razie wszystkich państwa bardzo serdecznie witam. Jeszcze nie dotarła do mnie lista i nie chcę pomylić się w funkcjach i nazwiskach. Prosiłbym więc, by przedstawiać się przy wypowiedziach.

Bardzo proszę, Panie Mecenasiu, o przedstawienie istoty ustawy. Pani senator ewentualnie dopowie kilka słów, gdyby coś wymagało wyjaśnienia. Proszę uprzejmie.

Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:

Dziękuję bardzo.

W projekcie chodzi o to, żeby – tak jak w przypadku „zwykłych” emerytów – wznowienie wypłaty świadczenia funkcjonariusza służb mundurowych, którego wypłacanie zawieszono z przyczyn niezależnych od organu emerytalnego, obejmowało nie tylko okres od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty, lecz także okres od miesiąca, w którym wstrzymano wypłatę, jednak okres nie dłuższy niż trzy lata poprzedzające miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty. Dotychczas emeryci mundurowi nie mogli w takich sytuacjach otrzymać świadczeń za okres sprzed miesiąca złożenia wniosku.

Identyczną zmianę proponujemy w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. W praktyce zdarzały się takie sytuacje, że emerytowi mundurowemu zawieszano emeryturę, bo na przykład zmienił adres zamieszkania albo bank i zapomniał poinformować o tym organ emerytalny. Organ emerytalny próbował przesłać mu emeryturę, ale nie miał jej kto odebrać i emerytura była zawieszana. Emeryt po jakimś czasie, najczęściej po miesiącu – niekiedy trwało to dłużej, na przykład gdy emeryt gdzieś wyjechał – zdawał sobie sprawę z tego, że nie ma emerytury, zgłaszał się do organu emerytalnego i organ emerytalny mu ją odwieszał, ale robił to dopiero od momentu złożenia wniosku.

Trybunał stwierdził, że jest to niezgodne z konstytucją, i zwrócił uwagę na fakt, że w przypadku innych emerytów, czyli emerytów będących w powszechnym systemie emerytalnym, nie ma takiego zastrzeżenia. Zwykły emeryt może żądać wypłaty wstecz, nie dalej niż za trzy lata, ale jest to zastrzeżenie dopuszczalne. I stąd procedowana inicjatywa.

Oprócz wykonania wyroku dotyczącego ustawy o Policji i innych służbach mundurowych proponujemy zmienić także przepis w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. I tutaj proponujemy proste rozwiązanie. Ponieważ Trybunał wskazał, że przepisy techniczne dotyczące procedury wypłacania emerytur powinny być takie same, bo emeryt-żołnierz czy emeryt-policjant pod względem techniki wypłacania emerytury niczym nie różni się od emeryta z systemu powszechnego, lepiej odesłać tu do przepisów, które regulują te kwestie w ustawie o powszechnym systemie emerytalnym. Stąd proponujemy skreślić stosowne przepisy w dwóch wspomnianych ustawach, policyjnej i wojskowej, i skorzystać z istniejącego już w nich odesłania, które mówi, że w sprawach nieuregulowanych w ustawach stosuje się ustawę ogólną. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Pani Senator, bardzo proszę.

Senator Helena Hatka:

Jak podkreśla Trybunał Konstytucyjny, sprawa dotyczy kwestii technicznej. Trybunał Konstytucyjny dostrzegł nierówne traktowanie emerytów mundurowych i innych emerytów, wynikające tylko z tego, że są wobec nich stosowane różne ustawy. Zaakceptowaną wstępnie przez Komisję Ustawodawczą propozycję prawników, aby wy-

kreślić wadliwe przepisy zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny jako niezgodne z art. 2 konstytucji i w celu uproszczenia prawa polskiego zrobić odesłanie do ustaw regulujących uprawnienia innych emerytów, uznajemy za rozwiązanie proste, porządkujące system prawa polskiego i ułatwiające emerytom posługiwanie się prawem.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Czy nasi goście, przedstawiciele resortów i odpowiednich instytucji upoważnionych do obliczania oraz wypłacania rent i emerytur chcieliby zabrać głos, ustosunkować się do tej sprawy?

Bardzo proszę. Prosiłbym też o przedstawienie się. Proszę uprzejmie, może pan zacznie.

Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Artur Wdowczyk:

Artur Wdowczyk, dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego w MSW, czyli instytucji wypłacającej świadczenia dla funkcjonariuszy służb mundurowych, poza funkcjonariuszami służby więziennej.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ja chciałbym zwrócić uwagę na fakt, że prace nad wykonaniem orzeczenia Trybunału zostały też podjęte w rządzie. Projekt zmiany ustaw został przygotowany przez Rządowe Centrum Legislacji. Jest on w tej chwili na etapie uzgodnień wewnątrzresortowych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Projekt ten, wykonując wyrok, idzie w nieco innym kierunku niż procedowany, to znaczy nie w kierunku uchylecia przepisów, tylko doprecyzowania przepisów w art. 46 ust. 1, a właściwie dodania ust. 1a w art. 46 w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy i stosownego przepisu w ustawie wojskowej. Chodzi o to, aby wyodrębnić sytuację, w przypadku której Trybunał orzekł, że jest niezgodna z konstytucją, o prawo do wznowienia wypłaty i wypłacenia zaległych świadczeń za ostatnie trzy lata w przypadku niedoręczenia czy niemożności doręczenia emerytury przez organ emerytalny. A więc jest to inne rozwiązanie, przygotowane jakby od drugiej strony, i zapewne zostanie ono skierowane do parlamentu po przejściu wszelkich uzgodnień. To tak tytułem wstępu.

Jeśli chodzi o propozycję zgłoszoną w druku senackim nr 400, to chciałbym zwrócić uwagę na to, że Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z konstytucją nie całego przepisu art. 46 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, tylko art. 46 ust. 1, i to w części, która dotyczy niemożności wypłacenia świadczeń za trzy lata wstecz, licząc od momentu złożenia wniosku o podjęcie wypłaty świadczenia. Tak że propozycja zawarta w druku senackim nr 400, propozycja Wysokiej Izby, jest nieco szersza niż zakres wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Chciałbym się też odnieść do kwestii liczby takich przypadków. To są rzeczywiście przypadki incydentalne i mogę powiedzieć, że w chwili obecnej w Zakładzie Emerytalno-Rentowym nie mamy żadnego przypadku zawieszzonego świadczenia. Wszystkie świadczenia są w tej chwili wypłacane, a przypadek, który był podstawą wyroku

Trybunału Konstytucyjnego, dotyczył sytuacji sprzed kilku lat. Chodziło o pytanie z sądu apelacyjnego. Rzeczywiście świadczenie było zawieszane i po jego odwieszeniu, w roku 2009, zainteresowany emeryt zażądał zwrotu świadczenia za trzy lata wstecz. Na podstawie obowiązujących przepisów wydaliśmy decyzję odmowną. Od tej decyzji było odwołanie do sądu i w wyniku postępowania zapadł wyrok Trybunału. Tak że są to przypadki bardzo rzadkie, sporadyczne. Tutaj okres zawieszenia trwał rzeczywiście dość długo – korespondencja wracała, świadczenie wysyłane na rachunek bankowy też wracało. Ale był to raczej wyjątek.

Powiem jeszcze jedną rzecz odnośnie do art. 46, do jego uchylecia i pozostawienia przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tu są jakby jeszcze dwie kwestie. Po uchyleciu art. 46 pozostałby art. 45, który mówi o tym, kiedy zawiesza się wypłatę świadczeń. A więc sam przepis, który mówi o podjęciu wypłaty, jest tylko częścią instytucji zawieszenia i odwieszenia wypłaty świadczenia. I lepszym rozwiązaniem, jeśli chodzi o stosowanie, wydaje się uregulowanie tej sprawy w jednej ustawie, w ustawie zaopatrzeniowej zawierającej przepisy dotyczące stricte funkcjonariuszy i żołnierzy.

I druga rzecz, istotna dla samego emeryta. Jeśli w jednej ustawie zawarte są wszelkie przepisy dotyczące postępowania przed organem emerytalnym, łatwiej jest do nich dotrzeć. Organ emerytalny jest oczywiście organem profesjonalnym i zna wszystkie przepisy. Natomiast emeryt miałby do przeglądania jedną ustawę mniej, jeśli chciałby stwierdzić, jakie przepisy regulują zasady wypłaty, zawieszania i ponownej wypłaty świadczeń. Tak że przekazałbym to pod rozważę Wysokiej Komisji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Pan przewodniczący Owczarek ad vocem, a potem pani z ministerstwa.

Senator Andrzej Owczarek:

Chodzi mi tylko o uzupełnienie podanej informacji, bo oczywiście nie miał pan w tym zakresie informacji o wojsku. W wojsku jest osiemnaście takich emerytur. Ich łączna wartość wynosi 500 tysięcy zł. Myślę, że dla emerytów jest to świadczenie bardzo ważne i nie można go lekceważyć. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę bardzo.

Zastępca Dyrektora Departamentu Spraw Socjalnych w Ministerstwie Obrony Narodowej Kamila Gralik:

Kamila Gralik, zastępca dyrektora Departamentu Spraw Socjalnych, Ministerstwo Obrony Narodowej.

Mój przedmówca właściwie wyczerpał temat w merytorycznym uzasadnieniu, które też chciałam tu przedstawić. Uzasadnienie to zostało przesłane na ręce przewodniczącego Komisji Ustawodawczej. My też stoimy na stanowisku, aby nie wykreślać art. 45 z ustawy o zaopatrzeniu emery-

talnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, a zmodyfikować jego treść. Uzasadnienie jest podobne. To znaczy w przepisie poprzedzającym, czyli w art. 44, znajdują się przepisy mówiące o wstrzymaniu wypłaty świadczenia emerytalno-rentowego. W związku z tym wydaje nam się, że regulacja będzie spójna dla odbiorców ustawy, jeżeli zasady wznawiania wypłaty będą znajdowały się w tej samej ustawie. Dziękuję bardzo.

(Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: Można poprawiać, dodając albo odejmując przepisy.)

(Głos z sali: To jest prostsze rozwiązanie.)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Oczywiście na różne sposoby można uregulować kwestie określone w wyroku. Do tej pory przyjmowaliśmy zasadę, że jeżeli rząd przygotowuje własne przedłożenie w tym zakresie, to propozycje niejako spotkają się na gruncie sejmowym i wtedy Izba podejmie decyzję, w którą stronę pójść. To tylko tytułem komentarza.

Jeśli wśród gości nie ma osób, które chciałyby zabrać w tej sprawie głos, to rozpoczniemy dyskusję.

Czy państwo senatorowie chcą zabrać głos?

Pan senator Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Mam pytanie o te incydentalne sprawy, tak barwnie przedstawione przez pana z Biura Legislacyjnego, jakby ktoś z nonszalancji zrezygnował z emerytury. To rzeczywiście jest dość ciekawa sytuacja, bo na ogół ludzie czekają na emeryturę. I jest pytanie, dlaczego tamte osoby nie występowały... Ale nie o to mi chodzi. Chodzi mi o stan przejściowy, o osoby... Rozumiem, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego obowiązuje od momentu ogłoszenia. Tak? I jest pytanie o przypadki, które miały miejsce przed ogłoszeniem wyroku, a w szczególności o cezurę tych trzech lat. Jeśliby był przypadek, w którym dzisiaj by stwierdzono, że komuś nie dostarczono emerytury, to czy ten ktoś uzyskałby uprawnienie do emerytury za trzy lata wstecz, czyli także za okres sprzed ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego?

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę bardzo, Panie Mecenasie. Proszę o odpowiedź.

Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:

Nie mam przed sobą wyroku, ale gdyby rzeczywiście ta kwestia mogła budzić wątpliwości... Rzeczywiście co do zasady jest tak, że wyrok wywołuje skutki od momentu

jego ogłoszenia, a nawet wstecz. I tu by trzeba zapytać, jaka jest praktyka organów emerytalnych i czy na ten temat mogły się już wypowiedzieć organy emerytalne lub sądy administracyjne, bo to chyba one tutaj orzekają. Czyli pytanie dotyczy raczej tego, jaka jest praktyka organów, czy w sytuacji, gdy po wyroku były żołnierz lub były policjant zwróci się do organu o wypłatę zawieszony emerytury, jest mu ona wypłacana od momentu, kiedy była zawieszona. Jaki tu jest okres? Czy przyjmuje się... Teraz mi się przypomniało, że chyba było wskazanie Trybunału, że w takiej sytuacji należy przyjąć, że w ogóle nie ma terminu. Czyli nawet więcej niż trzy lata... Jak mówię, nie mam przed sobą wyroku, ale przypomniało mi się, że chyba tak Trybunał powiedział. Nie wiem jednak, jaka jest praktyka. W takim przypadku można żądać wypłaty za cały okres, w którym była ona zawieszona, ale co do zasady my proponujemy tu trzyletnie ograniczenie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Pan przewodniczący, profesor Seweryński.

Senator Michał Seweryński:

Jeżeli organy rentowe odmawiałyby wypłaty wstecz, za okres sprzed wyroku, to pozostaje wznowienie postępowania. I na tej drodze roszczenie będzie zaspokojone, tylko postępowanie będzie trwało dłużej.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Nie.

Skoro nie, to kończymy dyskusję. Poprawek nie zgłoszono.

Mamy przed sobą decyzję, czy przyjmujemy projekt ustawy.

Kto jest za przyjęciem projektu? Proszę o podniesienie ręki. (32)

Kto jest przeciwny? (0)

Czy ktoś się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że połączone komisje jednogłośnie przyjęły zaproponowany przez Komisję Ustawodawczą projekt ustawy.

Pozostaje nam jeszcze rozstrzygnąć, kto będzie upoważniony do reprezentowania nas w dalszych pracach. Proponuję, żeby nadal była to pani senator Helena Hatka. Jeśli pani senator nie ma nic przeciwko temu i jeśli nie ma sprzeciwu, to przyjmujemy, że to właśnie pani senator będzie nas reprezentowała.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie komisji.

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii